

25—28 oktober

Debatter m. m.

Tisdagen den 25 oktober

Sid.

Interpellationer:

av herr Lundström om åtgärder för att öka samhällets vårdresurser	3
av herr Sundin om åtgärder mot prisstegringarna	5

Torsdagen den 27 oktober

Svar på enkel fråga av herr Nilsson, Ferdinand, ang. sammanräkningen inför länsstyrelse av valresultaten vid kommunala val..	7
Interpellation av herr Andersson, Torsten, ang. en översiktlig planering i kommuner och län	9
Meddelande ang. enkel fråga av herr Larsson, Thorsten, ang. skolkonflikten	11

Tisdagen den 25 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 16.00.

Justerades protokollet för den 18 och den 19 innevarande månad.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökningar:

Till riksdagens första kammare

Undertecknad anhåller om tjänstledighet från riksdagsarbetet från och med den 26 oktober 1966 tills vidare för fullgörande av uppdrag vid Svenska FN-delegationen i New York.

Stockholm den 19 oktober 1966

Ulla Lindström

Till riksdagens första kammare

Jag får härmed anhålla om tjänstledighet från riksdagsarbetet för tiden den 25—den 28 oktober 1966 på grund av utlandsresa i samband med förestående EFTA-ministermöte i Lissabon.

Stockholm den 21 oktober 1966

Gunnar Lange

De begärda ledigheterna beviljades, beträffande fru Lindström för den tid, varunder hon på grund av ifrågavarande uppdrag vore förhindrad att delta i riksdagsarbetet.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 130, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att i vissa fall avstå allmänna arvsfondens rätt till arv.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 131, med förslag till lag om ändrad lydelse av 60 a och 61 §§ kommunala vallagen den 6 juni 1930 (nr 253).

Vid föredragning av bankoutsrottets anmälan jämlikt § 21 riksdagsstadgan, att till utskottet från fullmäktige i riksbanken inkommit framställning angående bemyndigande för riksdagens förvaltningskontor att vidtaga vissa ändringar i personalförteckningen för riksbanken, hänvisades framställningen till bankoutsrottet.

Anmäldes och bordlades Kungl. Maj:ts till kammaren överlämnade proposition nr 132, med förslag till lag angående ändring i lagen den 4 juni 1954 (nr 483) om undervisning och vård av vissa psykiskt efterblivna, m. m.

Anmäldes och bordlades en från riksdagens förvaltningskontor inkommen skrivelse angående bemyndigande att fastställa personalförteckningar i vissa fall m. m.

Om åtgärder för att öka samhällets vårdresurser

Herr LUNDSTRÖM (fp) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Standardförbättringen i samhället har inte i tillräcklig omfattning kommit de vård sökande människorna till del. Bristerna på vårdområdet är uppenbara sedan en följd av år. Den upprustning som skett har ägt rum ryckvis och utan tillräckligt stöd i en genomtänkt, sammanhängande planering. I viss mån kan detta ursäktas med att vårdfrågorna sorterar under olika departement, vilket försvårat en samordning av olika åtgärder för att klara vårdkrisen. Även med beaktande härav torde det emellertid vara möjligt att få en samordning av åtgärder till stånd. En sådan samordning bör av naturliga skäl ske i socialdepartementet.

Om åtgärder för att öka samhällets vårdresurser

Vårdområdet är ett exempel på samhällssektorer, där resurserna utnyttjas dåligt. Människor kan inte få vård trots att det finns tomma vårdplatser på vårdinrättningarna. Dessa kan inte utnyttjas på grund av personalbristen. Det beräknas, att ca 300 miljoner kronor i investerat kapital dagligen står outnyttjat, därför att sängplatserna inte kan utnyttjas helt. Antalet icke yrkesverksamma sjuksköterskor uppgick till 11 000 i fjol. En reaktivering av en tredjedel av dessa skulle avhjälpa sjuksköterskebristen. Därigenom skulle vi kunna bereda plats för vårdsökande människor i de sängar, som nu står tomma.

Den bristande hushållningen med tillgängliga resurser i vårdsektorn framstår som särskilt allvarlig om man betänker de knappa resurserna i samhället i dess helhet och det allvarliga ekonomiska läget.

Bristerna på vårdområdet kan i korthet skildras sålunda:

Antalet *stängda vårdplatser* i procent av fastställt antal platser inom kroppsjukvården har sedan mitten av 1950-talet oupphörligen stigit. 1955 var i medeltal 1,4 procent av platserna outnyttjade, 1965 ca 6,3 procent.

Huvudorsak till stängningarna är *personalbristen*.

Av hela antalet läkartjänster, provinsialläkartjänster samt tjänster vid kropps- och mentalsjukhus, var i våras ca en sjättedel icke uppehållna av legitimerad läkare. Närmare 7 procent var helt vakanta. Speciellt stor är bristen på provinsialläkare i Norrbotten, där ungefär hälften av tjänsterna icke är uppehållna av legitimerade läkare.

Sjuksköterskebristens omfattning har i stort sett varit konstant sedan 1960-talets början. Vad gäller andra personalkategorier, som t. ex. sjukgymnasterna, har bristen ökat kraftigt under senare år.

Samtidigt som det råder stor brist på vårdpersonal avvisas årligen ett bety-

dande antal sökande till utbildningsvägar i vårdsektorn.

Under de närmaste decennierna kommer åldersstrukturen i vårt land att förändras kraftigt.

Den starka ökningen av antalet äldre kommer att få återverkningar på sjukvården. Läkarpngnosutredningen har beräknat att sjukvårdsbehovet hos en 70-åring är ungefär fyra gånger så stort som i åldrarna under 30 år.

I slutet av år 1966 kommer det totala antalet platser inom *långtidssjukvården* att uppgå till ca 27 000. Vårdbehovet är avsevärt mycket större.

Antalet platser på *ålderdomshem* uppgick 1964 till ca 45 500. Platsbristen har uppskattats till ca 8 500. Det är inte osannolikt att bristen kommer att vara lika stor eller större om några år än den är i dag.

Mentalsjukvården har genomgått en viss upprustning under senare år men läget är dock långt ifrån tillfredsställande. Alltjämt kan man tala om en mentalsjukvårdens kris, som dels bottenar i en i många fall otymplig organisation och bristande tekniska resurser, dels i personalbrist. Hur stort det akuta behovet av vårdplatser inom mentalsjukvården är torde vara svårt att ange. Uppenbart råder det brist på sjukvårdsplatser och köerna är långa. Bristen på psykiatriker i dagens läge utgör också ett av den moderna mentalsjukvårdens största problem. Närmare 18 procent av läkartjänsterna inom mentalsjukvården är vakanta och inte mindre än 29 procent uppehålls inte av legitimerade läkare.

Ungefär 17 procent av *folktandvårdens* tjänster är vakanta. Prognoserna visar på ett tandläkarbehov omkring 1970 på 7 000 tandläkare. Antalet tandläkare i tjänst år 1970 har uppskattats till ca 5 600. Det föreligger således uppenbarligen en klar bristsituation. Genom en tandvårdsförsäkring skulle det dolda behovet som i dag finnes mer märkbart komma att göra sig gällande.

Uppräkningen av de olika bristfenomenen är på intet sätt fullständig. Vad som anförts är dock till fyllest för att visa hur allvarlig bristsituationen är i vårdsektorn. Det fordras ett samlat grepp på hithörande frågor och en genomtänkt strategi för att åstadkomma lösningar på vårdkrisens problem.

Lösningarna bör komma till stånd genom en kombination av bl. a. följande åtgärder.

1. Ökad utbildning av skilda kategorier vårdpersonal.

2. Åtgärder på skatteområdet för att stimulera den redan utbildade personalen till ökade förvärvsinsatser.

3. Bättre anställningsvillkor för vårdpersonalen.

4. Samordning av olika slag av öppen och slutet vård.

5. Ökad satsning på förebyggande hälso- och sjukvård samt rehabiliteringsåtgärder.

6. Ökade ansträngningar för att uppnå rationaliseringar i vårdsektorn utan att vården eftersättes.

7. Kraftigt ökade forskningsinsatser för att åstadkomma en bättre och ur samhällets synpunkt billigare vård.

Folkpartiet föreslog redan 1951 i riksdagen, att regeringen skulle framlägga en 10-årsplan för upprustning av eftersatta sociala vårdområden. En samordning i verklig mening av åtgärderna på vårdområdet har ännu inte kommit till stånd.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få ställa följande fråga:

Vilka åtgärder avser man från regeringens sida vidtaga för att förbättra det nuvarande krisläget inom vårdsektorn?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågasvarande spørgsmål finge framställas.

Om åtgärder mot prisstegringarna

Ordet lämnades på begäran till herr SUNDIN (cp), som yttrade:

Herr talman! Sedan ungefär ett år tillbaka har avtalsförhandlingar pågått för olika löntagargrupper. Förhandlingarna har präglats av för svenska förhållanden ovanligt stora svårigheter att komma fram till nödvändiga kompromisser. Samhällsekonomiens begränsade utrymme för löneökningar har ställts mot löntagarnas önskemål om att få reallöneökningar. Allteftersom avtalsförhandlingarna fortgått och nya grupper börjat förhandla har läget blivit kärvare. Oavsett hos vem man försöker lägga huvudansvaret för de stridsåtgärder som utlösts kan man konstatera att prisstegringarna av löntagarsidan använts som argument för kraftiga procentuella höjningar. Man torde kunna notera att prisstegringarna har en framskjuten plats i orsakssammanhanget kring den ökade oron på arbetsmarknaden.

Att oron har ökat så kraftigt på senare tid torde ha sin grund i att man nu finner att de inkomstökningar som stora grupper fick under sommaren till väsentlig del äts upp av prisstegringar. Från regeringen har inte aviserats några åtgärder som kan betecknas som krafttag mot inflationen. Allmänheten tycks därför antaga att penningvärdeförsämringen kommer att fortsätta och man vill naturligtvis uppnå inkomstökningar, som kan kompensera för kommande prisstegringar. I olika sammanhang kan konstateras att man resignerat accepterar penningvärdeförsämringen och låter den institutionaliseras, med för vårt näringsliv och vår standardutveckling ödesdigra konsekvenser.

Mot bakgrunden av arbetsmarknadsläget och den oroande allmänekonomiska situationen är det angeläget att man gemensamt undersöker förutsättningarna för inflationsbekämpande åtgärder. De begränsade åtgärder som hittills företagits har varit otillräckliga. Därför är det mer än någonsin tidigare ange-

Om åtgärder mot prisstegringarna

läget att överläggningar kommer till stånd mellan statsmakterna, de politiska partierna, näringslivet och arbetsmarknadens parter för att minska penningvärdeförsämringen.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för finansdepartementet få ställa följande frågor:

Vill statsrådet lämna en redogörelse för vidtagna och planerade åtgärder för att stoppa prisstegringarna?

Är statsrådet villig ta initiativ till överläggningar med representanter för

de politiska partierna, arbetsmarknadens parter och näringslivet angående åtgärder syftande till ett stabilare penningvärde?

Det sålunda begärda tillståndet lämnades av kammaren.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 16.06.

In fidem
K.-G. Lindelöw

Torsdagen den 27 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 16.00; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Justerades protokollet för den 21 innevarande månad.

Herr **FÖRSTE VICE TALMANNEN** yttrade:

Till kammarens ledamöter har i dag utdelats en preliminär plan för behandling i kamrarna av utskottsutlåtanden under höstsessionen 1966. Denna har vid talmanskonferensen i dag godtagits såsom grund för arbetet under hösten. Det är mig angeläget att påpeka, att planen i höst måste betraktas som preliminär i högre grad än tidigare, i det att statstjänstemannastrejken kan medföra försening av propositioner, vilket givetvis återverkar på tidpunkten för behandling i kamrarna.

Ang. sammanräkningen inför länsstyrelse av valresultaten vid kommunala val

Herr statsrådet **LUNDKVIST** erhöll ordet för att besvara herr *Ferdinand Nilssons* fråga till herr statsrådet och chefen för inrikesdepartementet angående sammanräkningen inför länsstyrelse av valresultaten vid kommunala val, vilken fråga intagits i kammarens protokoll för den 18 oktober, och anförde:

Herr talman! Herr Ferdinand Nilsson har frågat inrikesministern, om denne observerat hur länsstyrelsernas röstsammanräkning vid allmänna val fördröjs av löpande länsstyrelseärenden, den ordinarie arbetstidens begränsning m. m. Han har samtidigt frågat, om inrikesministern vid kommande val vill

föranstalta om ökad tillgång på tillfällig arbetskraft och övertidsersättning så att resultatet av inte bara val av rikspolitisk betydelse utan även val av lokalt intresse kan räknas ut inom en rimligare tid.

Enligt fastställd fördelning av ärendena inom inrikesdepartementet ankommer det på mig att besvara frågorna.

Några bestämmelser om när länsstyrelsens sammanräkning skall vara klar finns inte. I likhet med frågeställaren anser jag det angeläget, att det slutliga valresultatet föreligger så snart som möjligt, oberoende av om valet har rikspolitisk eller enbart lokal betydelse.

Det ankommer på vederbörande länsstyrelse att organisera sammanräkningsförrättningen på lämpligaste sätt och avdela tillräcklig personal härför. För sådan tjänsteman hos länsstyrelse, som inte enligt gällande normer har rätt till övertidsersättning, utgår enligt specialbestämmelse i allmänna avlöningsavtalet för statliga och vissa andra tjänstemän (AST) särskilt tjänstgöringstillägg, om hans dagliga tjänstgöringstid till följd av röstsammanräkningsförrättning överstiger den normala arbetstiden. Möjligheterna att anlita egen personal begränsas emellertid av andra viktiga arbetsuppgifter och på sina håll också av vissa vakanser. Flertalet länsstyrelser måste därför i stor utsträckning anlita tillfällig arbetskraft. Ersättning till denna utgår enligt normer som bestäms genom beslut av Kungl. Maj:t. Detta beslut omprövas som ett led i förberedelserna för varje allmänt val. Inför årets kommunalval höjdes ersättningen kraftigt. På vissa håll har det ändå visat sig svårt att finna tillräckligt många lämpliga personer för att förrättningen skall kunna genomföras med den snabbhet, som i och för sig vore önskvärd.

Ang. sammanräkningen inför länsstyrelse av valresultaten vid kommunala val

Herr NILSSON, FERDINAND, (cp):

Herr talman! Jag ber att få till statsrådet Lundkvist framföra mitt tack för det svar han har lämnat.

Jag är särskilt glad över uttalandet att han finner det angeläget, att det slutliga valresultatet föreligger så snart som möjligt, oberoende av om val har rikspolitisk eller enbart lokal betydelse. Det är ett svar som jag anser starkt motiverat och som jag är glad över att jag har fått.

Jag har klart för mig att det inte är alldeles utan anledning som länsstyrelserna just i år fått större besvärligheter — magistraterna hade ju tidigare hand om en hel del sammanräkningar som nu överflyttats på länsstyrelserna. När man sålunda i det län, där jag bor, fick förstärkning genom att man engagerade krafter som tidigare hade varit i magistraten så innebar detta inte någon egentlig förstärkning utan endast att man någorlunda försökte hålla det vid det gamla. Jag vet emellertid att man i olika länsstyrelser är förvånad över att en särskild otålighet har framträtt i år. Den beror helt enkelt på att kommuner av stadskaraktär, som varit vana vid att få valresultatet uträknat ganska tidigt, nu har kommit med i det allmänna sammanhanget och knutat ganska högljutt. Vi från landet var vana vid den gamla takten, och vi tyckte att det var tråkigt, men vi klagade inte så högt. Nu har man även från landsbygdshåll instämt i klagosången från stadskommunerna. Så ungefärligen ligger det till.

När statsrådet talar om att avsevärda förstärkningar har skett är detta bra, gott och riktigt, men samtidigt har som jag nämnde arbetsuppgifterna vuxit så pass mycket, att resultatet helt naturligt inte har blivit vad statsrådet och jag skulle önska att det blivit.

Jag är glad att veta att man på centralt håll har samma uppfattning som vi ute i bygderna, att inte bara de rikspolitiska aspekterna och de tillfälliga sensationerna strax efter ett val skall vara avgörande, utan att det verkligen

gäller att få fram de definitiva valresultaten så snart som möjligt. Här sitter folk i valnämnderna — lekmän som mobiliserats för en tillfällig sammanräkning och som ofta arbetar till klockan två och tre på natten för att ge allmänheten ett så omfattande preliminärt resultat som möjligt redan med morgontidningarna, men sedan får man vänta ungefär en månad innan de definitiva resultaten i åtskilliga enskilda fall kommer. Det är inte tillfredsställande att det är på det sättet, och det gläder mig att statsrådet Lundkvist har samma uppfattning som jag, nämligen att de slutliga resultaten bör komma fram så fort som möjligt.

Jag förstår att tjänstemän som har sitt dagliga arbete att sköta och som rycks ifrån detta arbete för att göra sammanräkningarna på det sättet slits mellan olika uppgifter. Det befordrar inte arbetet. Å andra sidan är det just därför som jag pekar på nödvändigheten av ökade möjligheter till tillfälliga personalförstärkningar. I exempelvis universitetsstäder — de har ju blivit talrikare med tiden; litet varstans ute i landet växer det upp filialuniversitet av olika slag — är det ganska lätt att få extra folk som kan biträda vid sammanräkningarna och som är fullt kvalificerade för den uppgiften. Jag hyser den förhoppningen att vi i framtiden skall få en bättre ordning i det här avseendet. Jag är angelägen att framhålla just detta.

Jag är glad över att statsrådets svar visar att målsättningen för framtiden — centralt och som jag hoppas även lokalt inom länsstyrelserna — är att valresultaten skall kunna räknas fram på ett snabbare sätt. Att det kommer att ta sin tid när så många människor röstar begriper vi andra också. Vi har inga orimliga anspråk, men det är inte bra som det är.

Överläggningen ansågs härmed sluttad.

Interpellation ang. en översiktlig planering i kommuner och län

Föredrogs och hänvisades till lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 132, med förslag till lag angående ändring i lagen den 4 juni 1954 (nr 483) om undervisning och vård av vissa psykiskt efterblivna, m. m.

Vid föredragning av riksdagens förvaltningskontors skrivelse angående be- myndigande att fastställa personalför- teckningar i vissa fall m. m. hänvisa- des skrivelsen till bankoutskottet.

Interpellation ang. en översiktlig plane- ring i kommuner och län

Herr ANDERSSON, TORSTEN, (cp) fick nu ordet och yttrade:

Herr talman! Det är angeläget, att översikts- och långtidsplaneringen i vårt samhälle förbättras väsentligt. Sär- skilt från oppositionshåll har under- strukits att en effektiv och säker plane- ring är nödvändig för ett framgångs- rikt fullföljande av reformpolitiken och för upprätthållande av stabilitet i sam- hällsekonomin. Det är självfallet inte minst viktigt, att en förbättrad plane- ring eftersträvas för kommunerna och länen.

I vissa sammanhang har framkommit, att regeringen avser att införa en »riks- planering» av kommunernas investe- ringar i anslutning till en mera precise- rad lokaliseringsplanering. I inrikesde- partementet har upprättats en PM an- gående utvidgning av den översiktliga planeringen i länen. Från och med hö- sten 1966 kommer, heter det, ökade an- språk att ställas på länsstyrelserna i fråga om planeringen för näringslivets lokalisering samt utredningsverksam- heten i anslutning härtill. Det har en- ligt promemorian bedömts önskvärt, att man försöker tillskapa ett system, som ger förtur åt de från samhällets syn- punkt viktigaste investeringarna och som möjliggör en sådan samordning av planeringen och investeringsverksam- heten inom olika sektorer, att en har-

monisk utbyggnad blir möjlig i kommu- nerna. Detta skulle kunna uppnås, he- ter det, genom en regional investerings- planering, vilken som första steg klar- lägger kommunernas behov av investe- ringar och anger den prioritering, som varje kommun vill ge olika projekt. Som underlag för denna planering skulle kommunerna upprätta investeringspro- gram för t. ex. de närmaste fem åren en- ligt i stort sett samma metod, som an- vändes i de kommunala bostadsbygg- nadsprogrammen.

En utvidgning av översiktsplanering- en i kommunerna och länen är önsk- värd. Men det måste enligt min mening vara ett grundvillkor, att planeringen inte får inskränka den kommunala självstyrelsen. Den utformning, som an- ges i inrikesdepartementets promemo- ria, synes härvidlag medföra stora ris- ker. Det heter nämligen bl. a., att med utgångspunkt från materialet »skulle den prioritering som länsmyndigheter- na vill ge olika investeringar, sett i ett större regionalt sammanhang, kunna anges». De statliga länsstyrelserna skul- le härmed uppenbarligen få ett väsent- ligt ökat inflytande över de kommuna- la investeringarna. Följden skulle bli en begränsning av den kommunala självbe- stämmanderätten.

I vissa sammanhang har antytts eller befarats, att regeringen ytterst skulle syfta till en ingående detaljreglering från det centrala planet av kommunin- vesteringarna och näringslivsutveck- lingen i kommunerna. Den i inrikes- departementet upprättade promemorian ger inte belägg för detta. Å andra sidan är det emellertid uppenbart, att bygg- nadsregleringslagen med den utform- ning, som den erhöll genom ändrings- beslutet 1965, ger möjligheter till en långtgående fysisk detaljreglering på grundvalen av t. ex. en investeringsplane- ring för kommunerna.

Det är anledning att erinra om att i andra sammanhang eftersträvats ett ökat utrymme för den kommunala hand- lingsfriheten. Uttalande i detta syfte

Interpellation ang. en översiktlig planering i kommuner och län

har gjorts t. ex. av statsrevisorerna i 1960 års revisionsberättelse och av riksdagen i samband med kommunblocksbeslutet 1962. Från den senaste tiden kan exempelvis nämnas, att kommunalrättskommittén föreslagit, att den gällande underställningsskyldigheten för kommunerna beträffande lån, borgen och fondering skall upphävas. Den i inrikesdepartementet upprättade promemorian och de längre gående regeringsåtgärder, som i varje fall kan befaras, skulle sålunda motverka denna strävan till en förstärkning av den kommunala demokratin.

Det är i och för sig självklart, att statsmakterna skall ange ramarna för kommunernas verksamhet. Med det ansvar, som regeringen har för den ekonomiska politikens utformning, måste detta innefatta givetvis även uppgiften att hålla kommuninvesteringarna inom ramen för det samhällsekonomiskt möjliga. Men denna uppgift bör inte lösas genom fysisk detaljreglering utan i stället genom åtgärder av generell natur och i samråd med kommunförbunden. Den tillämpning, som byggnadsregleringen under senare tid fått, har redan inneburit en detaljreglering, som kan motiveras och accepteras endast i ett för samhällsekonomien extraordinärt läge.

Såsom framhållits är en översiktsplanering för kommuner och län av stort värde. Enligt min mening bör emellertid detta vara en uppgift, som ankommer på kommunala organ. Det skall erinras om att länsdemokratiutredningen i sitt betänkande 1965 gav förord åt en sådan utveckling: »Av intresse i sammanhanget är särskilt om man kan bereda länens valda representanter tillfälle att påverka de för länen väsentliga bebyggelse- och lokaliseringsfrågorna.» Regional lokaliserings- och investeringsplanering skulle sålunda ankomma på ett länskommunalt organ. Närmast till hands ligger tanken att låta ett sådant organ träda i stället för det vid

länsstyrelsen inrättade planeringsrådet, som är väl kommunalt förankrat men som har endast rådgivande funktion. Årets riksdag har i anledning av motioner uttalat, att planeringsrådets ställning och funktion inom en nära framtid kan komma att omprövas. Avgörande härför torde bli det nu pågående utredningsarbetet inom i första hand länsförvaltningsutredningen och länsdemokratiutredningen. Det förväntas, att dessa utredningar skall vara färdiga med sitt arbete inom snar framtid. Först sedan detta material framlagts, torde man mera definitivt kunna avgöra hur den översiktliga planeringen i länen bör vara utformad.

Översiktsplanering i kommuner och län är såväl principiellt som praktiskt av stor betydelse. Konstitutionellt kan sådana bestämmelser ges i form av administrativa förordningar, som inte behöver underställas riksdagen. Inrikesdepartementets promemoria ger närmast vid handen, att man tänkt sig den regionala investeringsplaneringen utbyggd på en sådan grund. Den stora betydelse, som översiktsplaneringen i kommuner och län har, motiverar emellertid enligt min mening, att riksdagen får uttala sig om riktlinjerna för den samma.

Med stöd av vad jag här anfört anholder jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för inrikesdepartementet ställa följande frågor:

1) Avser herr statsrådet att vid utvidgning av den översiktliga planeringen i länen vidta åtgärder i syfte att bevara och om möjligt stärka den kommunala självstyrelsen?

2) Ämnar herr statsrådet låta riksdagen genom beslut uttala sig om riktlinjerna för en översiktlig planering i kommuner och län?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågakvarande spörsmål finge framställas.

Meddelande ang. enkel fråga

Meddelades, att jämlikt § 20 i kammarens ordningsstadga följande enkla fråga den 26 oktober framställdes av herr *Larsson, Thorsten*, (cp) till hans excellens herr statsministern: »Överväger regeringen att vidtaga några åtgärder om undervisningssituationen för de av skolkonflikten drabbade eleverna ytterligare förvärras?»

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 16.16.

In fidem

K.-G. Lindelöv

Fredagen den 26 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 14.00.

Anmälades och bordlades följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 134, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 13 § förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution, m. m.;

nr 135, angående domartjänster vid vissa underrätter; samt

nr 137, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 4 och 5 §§ lagen den 16 maj 1930 (nr 138) om arbetstidens begränsning, m. m.

Anmälades och bordlades

konstitutionsutskottets utlåtanden:

nr 39, i anledning av motion om ändrad ordning för remissdebatten;

nr 40, i anledning av motioner angående statsrådets rätt att erhålla ordet vid kamrarnas överläggningar; och

nr 41, i anledning av motion angående riksdagens högtidliga öppnande;

statsutskottets utlåtanden:

nr 126, i anledning av väckta motioner om ökade resurser för försvarets personalvård;

nr 127, i anledning av väckta motioner om ändrad lönegradsplacering för viss personal vid flygvapnet;

nr 128, i anledning av väckt motion om uppsägningstiden för svensk militär FN-personal; och

nr 129, i anledning av väckt motion angående körkortsutbildningen;

bevillningsutskottets betänkande nr 49, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av protokoll rörande ändring i avtalet den 28 juli 1960 mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av skatteflykt beträffande inkomstskatter;

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 51, i anledning av väckta motioner om fördelningen mellan kommuner av skolkostnader i vissa fall;

nr 52, i anledning av väckt motion om rapporteringsskyldighet till hemkommun beträffande vissa elever;

nr 53, i anledning av väckta motioner om allmän egenpension;

nr 54, i anledning av väckta motioner angående den enskildes kostnader för läkemedel;

nr 55, i anledning av väckta motioner om viss översyn av barnavårdslagen; och

nr 56, i anledning av väckt motion om viss översyn av barnavårdslagen; samt

tredje lagutskottets utlåtanden:

nr 49, i anledning av väckta motioner angående beslut om tillträde av nya ägolotter vid laga skifte;

nr 50, i anledning av väckt motion om bättre information till sakägare vid vissa förordnanden enligt naturvårdslagen; och

nr 51, i anledning av väckt motion

angående ersättningen till markägare m. fl. för värdeminskning å fastighet på grund av planändring.

På framställning av herr talmannen beslöts att Kungl. Maj:ts proposition nr 137, vilken i dag bordlagts, skulle uppföras sist å föredragningslistan för kammarens nästa sammanträde.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 14.03.

In fidem

K.-G. Lindelöw